

Toespraak van de Voorzitter van de Eerste Kamer,
de heer mr. G.J. (Fred) de Graaf

Herdenking
mevrouw A.M. (Ans) van der Werf-Terpstra
(1916 - 2012)

Op 25 december jongstleden is op 95-jarige leeftijd Ans van der Werf-Terpstra overleden. Zij was van 1977 tot 1987 lid van de Eerste Kamer. Eerst voor de KVP, later voor het CDA. Ze was van 1979 tot 1987 voorzitter van de vaste commissie voor Europese Samenwerkingsorganisaties.

Anna Maria van der Werf werd op 5 december 1916 geboren in Harlingen, in een katholiek gezin met tien kinderen. Na de Kweekschool voor onderwijzeressen te hebben doorlopen, was zij samen met haar echtgenoot al op jonge leeftijd de grondlegger en mede-eigenares van het Hotel Landgoed 'Het Roode Koper' in Leuvenum te Gelderland.

De oorlog heeft een krachtig stempel gedrukt op het leven van Ans van der Werf. In 1940 sloot ze zich aan bij een verzetsgroep op de Veluwe. Ze verzorgde adressen, maaltijden en bonkaarten voor onderduikers. Ans van der Werf noemde dat "de menselijke dingen". "Wat je deed, vloeide voort uit de omstandigheden waarin je leefde."

Na de slag bij Arnhem moest ze worden geëvacueerd en vluchtte ze met haar kinderen halsoverkop naar Friesland. Uit die tijd trok ze een belangrijke conclusie, die haar goed typeert: "Het is niet belangrijk wat je hebt, maar wie je bent". Ans van der Werf was een vooruitstrevende vrouw. Na de oorlog werd ze politiek actief. Ze was geruime tijd voorzitter van het Katholieke Vrouwengilde en ze was de eerste getrouwde vrouw die voor de KVP kandidaat was voor de Tweede Kamer in 1966. Ze was

enkele maanden lid van de Tweede Kamer tot het vroege overlijden van haar man in 1967. Vanaf dat jaar heeft ze de leiding van het hotel alleen op zich genomen, alsook de opvoeding van hun drie dochters.

Ans van der Werf bleef echter politiek actief in Gelderland, de provincie die haar zo dierbaar was. Ze was jarenlang voorzitter van de KVP en van het in oprichting zijnde CDA in Gelderland. Toch zou zij terugkomen in de landelijke politiek, namelijk van 1977 tot 1987 in deze Kamer.

Ans van der Werf was altijd zeer betrokken bij Europese vraagstukken. Jarenlang was zij woordvoerder Europese Zaken in de Eerste Kamer, alsook lid van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa en de West-Europese Unie. Trots was Ans van der Werf op de toespraak over de toekomst van de Europese eenwording die zij op de Europa-dag in 1983 in München mocht houden, samen met Otto von Habsburg.

Ans van der Werf was met hart en ziel verknocht aan haar partij; en paarde dit aan een onafhankelijke geest. Meerdere malen stemde ze tegen wetsvoorstellen waar een meerderheid van haar fractie voor was. Typerend is in dit verband een zin die zij tijdens haar maidenspeech in deze Kamer uitsprak: "Niemand is wijs die de ander geen ruimte laat, maar ook is niemand wijs die niet op de eigen zaken let - zodat kostbare verworvenheden verloren kunnen gaan."

Ans van der Werf werd voor haar verdiensten voor de Nederlandse samenleving benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Wij herdenken Ans van der Werf met grote waardering. Moge ons respect voor haar persoon en haar inzet voor de parlementaire democratie tot steun zijn voor haar nabestaanden.

Ik verzoek de aanwezigen om een moment stilte.